

415. **Шкарупа С.В.** Золота “Оранта”, срібний “Кий”, мідно-нікелева “Перемога”: Історія держави на монетах: [Бесіда з заст. начальника обл. упр. Нац. банку України С.В. Шкарупою / Записала Т. Бабинець] // Сумщина. – 1999. – 20 лют.
416. **Яснополянський С.** Гривня: від Ярослава Мудрого до “Леоніда хитрого” // Донеччина. – 1993. – 5 січ.
417. **Яужева-Омелянчик Р.Х.** Київський мінцкабінет у життєописах // Укр. нумізматика і боністика. – 2000. – № 1. – С. 64; № 2. – С. 53. – До 200-річчя мінцкабінету – нумізматичної колекції Київ. ун-ту.

10. Ономастика Onomastic

418. **Зубов Н.И.** Проблема генеалогии Киевского пантеона в ономастическом освещении // Рус. языкознание. – 1982. – Вып. 4. – С. 14–21.
419. **Л[ебединцев] П.** Почему Десятинная в Киеве церковь известна в народе под именем Десятинного Николая // Киев. старина. – 1883. – № 8, изв. – С. 11–17.
420. **Прізвища киян** // Наука і суспільство. – 1982. – № 2. – С. 51.
421. **Рибаков Б.** Іменні написи XII ст. в Київському Софійському соборі // Археол. – 1948. – Т. 1. – С. 53–64.
422. **Юргенич В.** О мнимых норманских именах в русской истории // Зап. Одес. о-ва истории и древностей. – 1867. – Т. 6. – С. 112–114.

11. Палеографія Paleography

423. **Аверинцев С.С.** К уяснению смысла надписи над конхой центральной апсиды Софии Киевской // Древнерус. искусство: Художеств. культура домонгольской Руси. – М., 1972. – С. 25–49.
424. **Аверинцев С.С.** К уяснению смысла надписи над конхой центральной апсиды Софии Киевской // С.С. Аверинцев. Софія-логос: Словник. – К., 1999. – С. 214–243.
425. **Белецкий А.А.** Греческие надписи на мозаиках Софии Киевской // Лазарев В.Н. Мозаика Софии Киевской. – М., 1959. – С. 159–192.
426. **Белецкий С.В.** К атрибуции княжеского знака на граффити № 75 из Софии Киевской // Археология. – 1997. – № 3. – С. 141–145. – Библиогр. в подстроч. примеч.
427. **Высоцкий С.А.** Автограф художника из Софийского собора в Киеве // Культура средневековой Руси: Посвящ. 70-летию М.К. Каргера. – Л., 1974. – С. 65–67.
428. **Высоцкий С.А.** Граффити Софии Киевской // Неделя. – 1966. – № 18.

429. **Высоцкий С.А.** Граффити в Софии Киевской // Совет. археология. – 1959. – № 1. – С. 273-275.
430. **Высоцкий С.А.** Древнерусская азбука из Софии Киевской // Совет. археология. – 1970. – № 4. – С. 128-140.
431. **Высоцкий С.А.** Древнерусские граффити Софии Киевской // Нумизматика и эпиграфика. – М., 1962. – Т. 3. – С. 147-182.
432. **Высоцкий С.А.** Древнерусские надписи Софии Киевской XI–XIV вв. / АН УССР. Ин-т языковедения им. А.А. Потемнина; Ин-т археологии; Гос. архит.-ист. заповедник «Софийский музей» Госстроя УССР. Вып. 1. – К.: Наук. думка, 1966. – 329 с. – Библиогр.: с. 229-232.
433. **Высоцкий С.А.** Киевские граффити XI–XVII вв. – К.: Наук. думка, 1985. – 207 с.
434. **Высоцкий С.А.** Летопись на древних стенах: [Граффити Софийского собора] // Рус. речь. – 1975. – № 1. – С. 104-109.
435. **Высоцкий С.А.** Надпись на саркофаге Всеволода Ярославича // Совет. археология. – 1963. – № 4. – С. 91-98.
436. **Высоцкий С.А.** Надпись о Баяновой земле в Софии Киевской // История СССР. – 1964. – № 3. – С. 112-117.
437. **Высоцкий С.А.** Надпись с именами героев «Слова о полку Игореве» в Киевской Софии // Тр. отд. древнерус. лит. / Ин-т рус. лит. АН СССР. – 1976. – Т. 31. – С. 327-333.
438. **Высоцкий С.А.** Средневековые надписи Софии Киевской: (По материалам граффити XI–XVII вв.): Автореф. дис. ... д-ра ист. наук / АН УССР. Ин-т археологии. – К., 1978. – 38 с.
439. **Высоцкий С.А.** Средневековые надписи Софии Киевской: (По материалам граффити XI–XVII вв.) / АН УССР. Ин-т археологии; Ин-т языковедения им. А.А. Потемнина. – К.: Наук. думка. 1976. – 455 с.: ил.
440. **Висоцький С.О.** Автографи Київської Русі: [Про стародав. надписи у держ. іст.-архіт. заповіднику «Софійський музей»]: Бесіда з наук. співроб. заповідника С.О. Висоцьким / Зап. М. Рильський // Робітн. газета – 1977. – 30 січ.
441. **Висоцький С.О.** Азбука з Софійського собору в Києві та деякі питання походження кирилиці // Мовознавство. – 1976. – № 4. – С. 74-83.
442. **Висоцький С.О.** Графіті: Загадки і розгадки: Розповідає д-р іст. наук С.О. Висоцький / Бесіду вів А. Чирва // Молодь України. – 1984. – 2 лют.
443. **Висоцький С.О.** Графіті та спорудження Київської Софії // Укр. іст. журн. – 1966. – № 7. – С. 103-106.
444. **Висоцький С.О.** Давньоруські написи Софії Київської XI–XIV ст. – К.: Наук. думка, 1968. – 39 с.: іл.
445. **Висоцький С.О.** Дві епіграфічні знахідки в Софії Київській // Матеріали XIII конф. Ін-ту археол. АН УРСР, Київ, 1968 р. – К., 1972. – С. 25-27.
446. **Висоцький С.О.** . Деякі питання історичної інтерпретації софійських графіті // Археологія. – 1974. – С. 3-14 – Бібліогр. посилання в підрядк. приміт. – Рез. рос.

447. **Висоцький С.О.** Деякі питання іст. інтерпретації софійських графіті // Археол. – 1986. – № 14. – С. 3–14. – Бібліогр. посилання в підрядк. прим. – Рез. рос.
448. **Висоцький С.О.** Знахідки в Софійському соборі, або нові дані про походження слов'янської писемності // Наука і суспільство. – 1970. – № 10. – С. 22-24.
449. **Висоцький С.О.** Київські графіті XI–XII ст. // Історія, культура, фольклор та етнографія слов'ян. народів. – К., 1983. – С. 132-145.
450. **Висоцький С.О.** Літопис на стінах Київської Софії: [Графіті Собору – іст. пам'ятки давньорус. писемності] // Наука і суспільство. – 1966. – № 2. – С. 41-42.
451. **Висоцький С.О.** Напис художника фрескіста XI ст. у Софійському соборі в Києві // Укр. іст. журн. – 1969. – № 6. – С. 119-121.
452. **Висоцький С.О.** Нові знахідки давньоруських графіті // Укр. іст. журн. – 1968. – № 5. – С. 103-108.
453. **Висоцький С.О.** Про що розповіли давні стіни: [Софійський собор]. – К.: Наук. думка, 1978. – 143 с.: іл., 2 л. іл. – Бібліогр.: с. 142.
454. **Висоцький С.О.** Розчистка графіті в Київській Софії // Археол. дослідження на Україні в 1969 р. – К., 1972. – Вип. 4. – С. 283-286.
455. **Висоцький С.О.** Стародавня слов'янська азбука в Софії Київській // Вісн. АН УРСР. – 1970. – № 6. – С. 74-83.
456. **Висоцький С.О.** Ще раз про тлумачення напису XI ст. в Київській Софії // Укр. іст. журн. – 1972. – № 7. – С.159-160.
457. **Григорян Г.** Армянские надписи Киевского собора святой Софии // Вестн. обществ. наук. – 1979. – № 4. – С. 85-93.
458. **Гусев О.** З іменем Бояна // Вісті з України. – 1984. – № 33, серп.
459. **Гусев О.** Письма из Киевской Руси // Совет. культура. – 1987. – 7 апр.
460. **Зотіков О.** Автографи наших предків // Рад. Україна. – 1982. – 26 серп.
461. **Иванова Т.А.** Об азбуке на стене Софийского собора в Киеве // Вопр. языкознания. – 1972. – № 3. – С. 118-122.
462. **Киянський Д.** Автограф на стіні підземелля // Прапор комунізму. – 1980. – 21 лют. – (До 1500-річчя Києва)
463. **Козуб А.** «Аз», «Буки» і «Омега»: З глибини віків: [Азбука на стінах Софії] // Молодь України. – 1980. – 7 трав.
464. **Колпакова В.** Листи далеких предків: [Графіті печер Києво-Печер. держ. культ. заповідника] // Людина і світ. – 1986. – № 9. – С. 17–18.
465. **Марущак Ю.** Автограф Святополка: [Про нові розшифрування написів Софії Київ.] // Рад. Україна. – 1969. – 21 верес.
466. **Мар'яненко О.** Графіті Київської Софії // Знання та праця. – 1965. – № 9. – С. 16-18.
467. **Орел В., Кулик А.** Заметки о древних киевских граффити // Археол. – 1995. – № 1. – С. 124–132.

468. **Поппе А.** Графіті й дата спорудження Софії Київської: [З приводу ст. С.О. Висоцького «Графіті та спорудження Софії Київ.» в «Укр. іст. журн.» – 1966. – № 7] // Укр. іст. журн. – 1968. – № 9. – С. 93-97. – Бібліогр. в підрядк. прим.
469. **Pritsak O.** An Eleventh century Turkic Bilingual (Turko-Slavic) graffito from St Sophia Cathedral in Kiev // Harvard ukrainian Studies. – 1982. – VI, N 2. – P. 152-166.
- Прицак О.** Двомовні графіті (Тюрко-слов'янські) з Софійського собору.
470. **Радченко О.** Софія Київська, Софія українська: [Про укр. графіті – писемні пам'ятки] // Дивослово. – 1995. – № 1. – С. 34-37.
471. **Рибаків Б.О.** Іменні написи XI століття в Київському Софійському соборі // Археол. – 1947. – Т. 1. – С.54.
472. **Рибаків Б.** Іменні написи XII ст. в Київському Софійському соборі // Археол. – 1948. – Т. 1. – С. 53-64.
473. **Хохлячов В.** Графіті Софії Київської // Веч. Київ. – 1986. – 2 серп.
474. **Хохлячов В.** Розгадка одного напису // Київ. правда. – 1982. – 24 жовт.
475. **Шифр і код астрономічних таблиць:** Нове прочитання календар. графіті із Софії Київ. // Наука і суспільство. – 1986. – № 7. – С. 65-67.

12. Сфрагистика Sphragistic

476. **Антипович К.Є.** Київська міська печатка // Ювіл. зб. на пошану акад. Дмитра Івановича Багалія. – К., 1927. – С. 825–839.
477. **Бабенко А.** Печатки держ. установ України перших років Радянської влади // Україна. – 1972. – № 6. – С. 66–71.
478. **Барсуков А.** Правительственные печати в Малой России от времен Стефана Батория до Екатерины II // Киев. старина. – 1887. – Т. XIX. – IX прил.
479. **Беляшевский Н.** Еще несколько слов о горе Киселевке // Киев. старина. – 1888. – № 9, док. – С. 77–78.
- Про знайдену візантійську печатку.*
480. **Болсуновский К.В.** Каталог предметов, выставленных в Ун-те святого Владимира во время XI русского археологического съезда в Киеве. Витрина А: Привесные печати и пломбы; Витрина В: Жетоны религиозных, благотворительных и ремесленных корпорций. – К.: Тип. Чоколова, 1899. – 20 с.
481. **Брайчевський М.Ю.** Нова знахідка вислої печатки на околицях Києва // Археол. – 1988. – Вип. 61. – С. 76–80.
482. **Гупало К., Івакин Г.** Печатки Давньої Русі, знайдені на Подолі // Наука і суспільство. – 1975. – № 9. – С. 38–39.